

Uden for den generelle forvaltningsretlige lovgivnings anvendelsesområde falder som udgangspunkt institutioner, foreninger og selskaber, der er oprettet på privat initiativ og organiseret på privatretligt retsgrundlag.

Det gælder uanset om (en del af) den virksomhed, der udøves, ganske kan sidestilles med den, der sædvanligvis udøves af forvaltningsmyndigheder.

Også private organer, der er tillagt kompetence til at træffe afgørelse om uddeling af offentlige midler, falder udenfor.

Statslige og kommunale institutioner, der er organiseret i selskabsform, f.eks. som aktieselskab, er ikke umiddelbart omfattet af denne lovgivning. Det samme gælder koncessionerede selskaber og selskaber, hvori staten er aktionær m.v., uanset karakteren af den virksomhed, de udøver.

Sådanne privatorganiserede selskaber kan dog efter omstændighederne inddrages under den pågældende lovgivning i medfør af offentlighedslovens § 1, stk. 3, eller forvaltningslovens § 1, stk. 2.

Praksis er mere indgående beskrevet i betænkningens side 107-110, jf. side 112.

3°. Allerede fordi ombudsmanden tidligere end Justitsministeriet måtte tage stilling til afgrænsningen af den offentlige forvaltning, og fordi beskrivelsen af afgrænsningen i ombudsmandsloven og de øvrige love ikke er identisk, er der ikke fuldstændig kongruens i den fastlagte praksis på de to områder. Som eksempel kan nævnes, at ombudsmanden har anset sig for kompetent over for beskikkede advokater og forsvarere og delvis over for Kammeradvokaten. Disse private advokaters virksomhed er ikke omfattet af den generelle offentligretlige lovgivning. Omvendt har ombudsmanden ikke selv ment at have kompetence med hensyn til Kofoeds Skole i København, de selvejende daginstitutioner, Københavns Handelshavn, HT, Grundejernes Investeringsfond og Naturgas Sjælland I/S, mens disse organer anses for omfattet af de øvrige forvaltningslove.

Det bør – for så vidt angår afgrænsningen i forhold til den private sektor – tilstræbes at skabe en kongruens mellem fastlæggelsen af området for ombudsmandens indseende og det, der i den generelle forvaltningsretlige lovgivning beskrives som »den offentlige forvaltning«. Noget andet er, at forvaltningsmyndighedernes afgørelser og Justitsministeriets vejledende udtalelser om den generelle forvaltningslovgivnings gældeområde naturligvis er lige så lidt retligt bindende for ombudsmanden, som de er for domstolene. Men der bør efter udvalgets opfattelse foreligge meget gode grunde for, at ombuds-

manden ikke følger den – måske langvarige – praksis, som forvaltningsmyndighederne har fulgt.

4°. Lovforslagets § 7, stk. 1, afgrænser ombudsmandens virksomhed til at gælde »alle dele af den offentlige forvaltning«, dvs. med samme formulering, som er anvendt i de øvrige generelle forvaltningslove.

Rent praktisk betyder det, at organer som de selv-ejede institutioner med driftsoverenskomst med kommuner, Grundejernes Investeringsfond, Naturgas Sjælland I/S og HT, fremover vil være undergivet ombudsmandens kontrol. Private efterskoler, seminarier og folkehøjskoler vil fortsat falde uden for ombudsmandens kompetence. Ombudsmanden vil kunne beslutte, at eksempelvis Patientforsikringsforeningen og Fællesudvalget for Læplantning inddrages under ombudsmandens kontrol i samme udstrækning, den generelle forvaltningsmyndighed er gjort anvendelig for disse organer.

Udvalgets forslag indebærer altså, at ombudsmanden ikke selv bør udvide sit kompetenceområde ud over den generelle forvaltningslovgivnings grænse. Men hvis en minister efter en af lovenes bemyndigelser udvider vedkommende generelle forvaltningslovs område, bør ombudsmanden kunne beslutte at udvide sit område tilsvarende. Men ombudsmanden kan også lade være.

Forslaget betyder endvidere, at ombudsmandens kompetence udvides, for så vidt angår organer, der er omfattet af den generelle forvaltningslovgivning, men som i ombudsmandens hidtidige praksis ikke er blevet anset for omfattet af hans kompetence.

g) Ombudsmanden og EU-retten.

En voksende andel af al gældende ret her i landet – som i de øvrige EU-lande – bestemmes af regler, der stammer fra EU's organer. Der kan være tale om regler, som umiddelbart gælder her i landet og derfor skal anvendes af danske myndigheder. Men der kan også være tale om love vedtaget af Folketinget eller bekendtgørelser udstedt af en minister til gennemførelse af beslutninger truffet af EU's organer.

I begge situationer træffer forvaltningsorganer, som ombudsmanden har indseende med, afgørelser, som ikke kan bedømmes uden anvendelse af EU-regler, eller hvor forståelsen af de anvendte regler i hvert fald kræver kendskab til EU-retten.

Ombudsmanden har tidligere givet udtryk for, at ombudsmanden fandt det påkrævet, at embedet udviste nogen tilbageholdenhed på dette område, idet embedet efter ombudsmandens opfattelse i almindelighed måtte anses for et mindre egnet forum for af-